

F B A

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

I N F O R M A C I J A

**O BANKARSKOM SISTEMU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
30. 06. 2004.**

Sarajevo, august/kolovoz 2004.

Agencija za bankarstvo Federacije BiH, kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) banaka, sačinila je Informaciju o bankarskom sistemu Federacije BiH (stanje 30. juna 2004. godine) na osnovu izvještaja banaka, te ostalih informacija i podataka koje su banke dostavile. Obuhvaćeni su i rezultati i podaci do kojih se došlo kontrolama na licu mjesta (on site) i analizama u Agenciji (off site finansijske analize).

I.	U V O D	1
II.	POSLOVNE PERFORMANSE BANAKA U FEDERACIJI BIH	2
	1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA	
	1.1. Status, broj i poslovna mreža	2
	1.2. Struktura vlasništva	2
	1.3. Kadrovi	4
	2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	
	2.1. Bilans stanja	6
	2.1.1. Obaveze	10
	2.1.2. Kapital – snaga i adekvatnost	13
	2.1.3. Aktiva i kvalitet aktive	16
	2.2. Profitabilnost	21
IV.	Z A K L J U Č A K	24
	P R I L O Z I	

I. UVOD

Kontinuitet rasta bankarskog sistema iz prethodnog perioda zadržan je i u prvom polugodištu 2004. godine. Prve analize pokazuju da osim kvantitativnih dolazi i do novih, kvalitativnih promjena u bilansima banaka što upućuje na zaključak da ulazimo u fazu «finog podešavanja» sistema. Ovo se, prije svega, odnosi na promjene ročne strukture izvora – uzetih kredita i depozita - što kao efekat donosi smanjivanje ročne neusklađenosti aktive i obaveza, smanjivanje iznosa otpisane aktive i suspendovane kamate u odnosu na kraj 2003. godine te zadovoljavajuća rezervisanja za opšte i potencijalne kreditne gubitke.

Bilansna suma sistema iznosi 6,7 milijardi KM ili 15% više nego na kraju prošle godine. Pri tome, na strani aktive novčana sredstva povećana su za 20% i krediti za 15%, a sve ostale stavke bilježe pad od jedan do 35%. U pasivi, «ostale obaveze» povećane su za 34%, uzeti krediti za 26%, depoziti za 13% i kapital za 16%. Očigledno, rast bilansa je, prvenstveno, posljedica povećanja depozita (566 miliona), uzetih kredita (152 miliona) i porasta kapitala (112 miliona).

Ročnost izvora poboljšana je, prije svega, uzimanjem dugoročnih kredita iz inostranstva i promjenom strukture depozita od kojih je 32,6% (lani 30,9%) povjereno bankama na period duži od jedne godine. Najveći kreditori naših banaka na duži rok (oko 48% ukupnih kredita) su RZB Austrija, EBRD i KfW.

Zanimljivo je da je od sume depozita koji su povjereni bankama iz Federacije BiH oko 5% prikupljeno preko organizacionih dijelova u Republici Srpskoj i Distriktu Brčko. Od bankovne mreže koja broji 417 organizacionih dijelova, u RS je lociran 21, a u Distriktu Brčko 9 njih ili oko 7% od ukupnog broja.

Do promjena je došlo i u vlasničkoj strukturi banaka. Na isteku juna, država je bila vlasnik 21% dioničkog kapitala u sistemu što je posljedica dokapitalizacije Investicijske banke Federacije BiH. Mada je u međuvremenu došlo i do povećanja privatnih udjela rezidenata za oko tri miliona KM i stranih investitora za oko 30 miliona KM, njihovo relativno učešće u dioničkom kapitalu na nivou sistema se smanjilo. Domaći privatni vlasnici sada drže 16,8% dionica ovdašnjih banaka (ranije 19,2%), a strani 62,2 % (ranije 68,2 %). Vezano za vlasničku strukturu, treba napomenuti da proces privatizacije državnih banaka i definisanja njihovog statusa teče sporo i u narednom periodu biće nužno inicirati i poduzimati mjere da se ovaj problem konačno riješi.

Na kraju juna stopa kapitaliziranosti iznosila je 13,4 % što je za 0,6% manje nego na kraju prošle godine. Došlo je i do blagog pada koeficijenta adekvatnosti kapitala koji je na nivou sektora 19,1% ili 0,4% manje nego ranije. Očigledno, na daljem kapitalnom jačanju banaka moraće se i ubuduće insistirati, posebno u bankama koje bilježe visoki rast aktive.

II. POSLOVNE PERFORMANSE BANAKA U FEDERACIJI BiH

1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 30. 06. 2004. godine u Federaciji BiH bankarsku dozvolu imalo je 27 banaka. Broj banaka je ostao nepromijenjen u odnosu na 31. 12. 2003. godine.

Privremenu upravu na dan 30. 06. 2004. godine imalo je pet banaka (Gospodarska banka dd Mostar, Hercegovačka banka dd Mostar, Ljubljanska banka dd Sarajevo, Poštanska banka BiH dd Sarajevo i UNA banka dd Bihać).

I u prvoj polovini 2004. godine banke su nastojale da i dalje šire mrežu svojih organizacionih dijelova. Banke iz Federacije BiH otvorile su 23 nova organizaciona dijela od čega pet u Republici Srpskoj. U odnosu na 31. 12. 2003. godine kada su banke imale 394 organizaciona dijela, to predstavlja porast od 5,8%.

Sa 30. 06. 2004. godine deset banaka iz Federacije BiH imale su 21 organizacioni dio u Republici Srpskoj i devet u Brčko Distriktu. U odnosu na 31. 12. 2003. godine, kada su banke iz Federacije BiH imale 25 organizacionih dijelova u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, stanje 30. 06. 2004. godine predstavlja porast od 20%. Istovremeno, broj organizacionih dijelova banaka iz Republike Srpske u Federaciji BiH povećao se sa osam na devet, odnosno 30. 06. 2004. godine tri banke iz Republike Srpske imale su devet organizacionih dijelova u Federaciji BiH.

Dozvolu za obavljanje međubankarskih transakcija u unutrašnjem platnom prometu 30. 06. 2004. godine imalo je 26 banaka, od kojih je 25 operativno obavljalo usluge platnog prometa. Osigurane depozite imalo je 17 banaka.

1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva nad bankama¹ sa 30. 06. 2004. godine ocjenjena na osnovu raspoloživih informacija i uvida u samim bankama² je sljedeća:

- U privatnom i pretežno privatnom vlasništvu 20 banaka (74%)
- U državnom i pretežno državnom vlasništvu 7 banaka (26%)

Struktura vlasništva može se promatrati i s aspekta finansijskih pokazatelja, odnosno prema vrijednosti ukupnog kapitala³.

¹ Kriterij podjele banaka po vrsti vlasništva je vlasništvo na dioničkom kapitalu banaka.

² Na osnovu dobijenih dokumenata, kao i na osnovu registracija kod nadležnih sudova svih promjena u kapitalu i dioničarima banaka, došlo se do globalne strukture vlasništva na kapitalu banaka u FBiH sa stanjem 30. 06. 2004. godine.

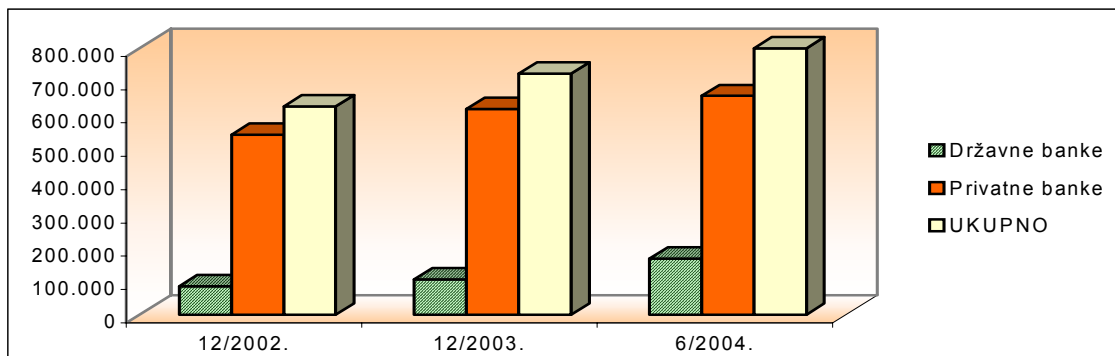
³ Iz bilansa stanja po shemi FBA: dionički kapital, emisioni ažio, neraspoređena dobit i rezerve, i ostali kapital (finansijski rezultat tekućeg perioda).

Tabela 1 : Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu

-u 000 KM-

BANKE	31.12.2002.		31.12.2003. ⁴		30.06.2004.		INDEKS	
	1	2	3	4	5	6	3/2	4/3
Državne banke	85.491	14%	106.105	15%	168.572	20%	124	159
Privatne banke	540.305	86%	607.430	85%	656.672	80%	112	108
U K U P N O	625.796	100%	713.535	100%	825.244	100%	114	116

Grafikon 1: Pregled strukture vlasništva (ukupan kapital)

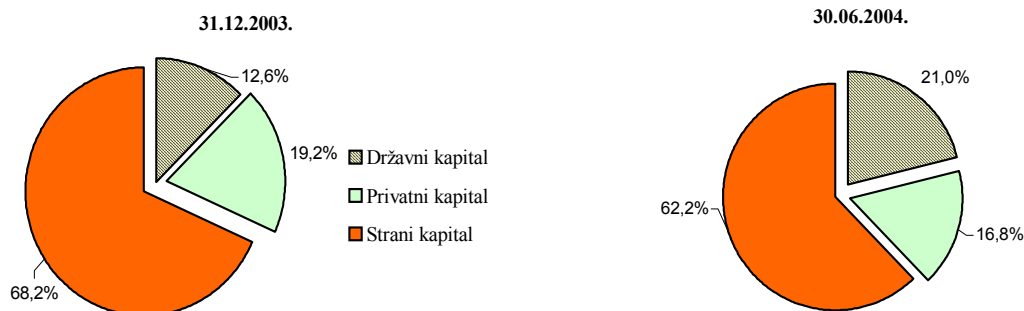
Analizom učešća državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljnija slika o strukturi vlasništva kapitala banaka u Federaciji BiH.

Tabela 2 : Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala

- u 000 KM-

DIONIČKI KAPITAL	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	5/3	7/5
1	3	4	5	6	7	8	9	10
Državni kapital	69.249	12,8	75.636	12,6	148.123	21,0	109	196
Privatni kapital (rezidenti)	110.605	20,5	115.411	19,2	118.410	16,8	104	103
Strani kapital (nerezidenti)	360.758	66,7	408.882	68,2	439.040	62,2	113	107
U K U P N O	540.612	100,0	599.929	100,0	705.573	100,0	111	118

Grafikon 2: Pregled strukture vlasništva (dionički kapital)

⁴ Svi podaci u Informaciji koji se odnose na 31.12.2003.godine su iz revidiranih finansijskih izvještaja banaka (revizija obavljena od strane vanjskog revizora).

Analiza vlasničke strukture banaka s aspekta dioničkog kapitala najizrazitije pokazuje promjene i trendove u bankarskom sistemu FBiH, i to u segmentu promjene strukture vlasništva.

Udio državnog u ukupnom dioničkom kapitalu banaka sa 30. 06. 2004. godine iznosi 21% i veći je za 8,4% u odnosu na 31. 12. 2003. godine. Udio preostalog državnog kapitala u privatnim bankama je ispod 1%, odnosno iznosi 1,2 miliona KM.

Najveće izmjene u vlasničkoj strukturi u prvoj polovini 2004. godine odnose se na učešće kapitala državnog sektora, s obzirom da je Vlada Federacije BiH povećala kapital u Investicijskoj banci Federacije BiH.

U odnosu na 31. 12. 2003. godine učešće privatnog kapitala (rezidenata) u ukupnom kapitalu bankarskog sektora smanjeno je sa 19,2% na 16,5%, a takođe je smanjeno i učešće stranog kapitala sa 68,3% na 62,2%.

1.3. Kadrovi

U bankama FBiH na dan 30. 06. 2004. godine bilo je zaposlenih ukupno 5.553 radnika, od toga u bankama s većinskim državnim kapitalom 10%, a u privatnim bankama 90%.

Tabela 3 : Zaposleni u bankama FBiH

BANK E	BROJ ZAPOSLENIH						INDEKS	
	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		3:2	4:3
1	2	3	4	5	6	7	8	
Državne banke	558	11%	549	10%	548	10%	98	100
Privatne banke	4.543	89%	4.845	90%	5.005	90%	107	103
U K U P N O	5.101	100%	5.394	100%	5.553	100%	106	103
Broj banaka	28		26		26			

U prvoj polovini 2004. godine broj zaposlenih je povećan za 3% ili 159 radnika, a odnosi se isključivo na privatne banke.

Tabela 4 : Kvalifikaciona struktura zaposlenih

STEPEN STRUČNE SPREME	BROJ ZAPOSLENIH			INDEKS	
	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004.	3:2	4:3
1	2	3	4	5	6
Visoka stručna sprema	1.683	1.847	1.937	110	105
Viša stručna sprema	533	546	574	102	105
Srednja stručna sprema	2.665	2.825	2.913	106	103
Ostali	220	176	129	80	73
U K U P N O	5.101	5.394	5.553	106	103

Struktura zaposlenih prema stepenu stručne spreme nije se promijenila u odnosu na kraj 2003. godine, tako da i dalje najveće učešće od 52% imaju zaposleni sa srednjom stručnom spremom.

Jedan od pokazatelja koji utiče na ocjenu performansi pojedinačne banke i bankarskog sistema je efikasnost zaposlenih, iskazan kao omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom. Veći omjer je pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja i banke i sistema u cjelini.

Tabela 5 : Aktiva po zaposlenom

BANKE	31.12.2002.			31.12.2003.			30.06.2004.		
	Broj zaposl.	Aktiva (000 KM)	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva (000 KM)	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva (000 KM)	Aktiva po zaposl.
Državne	558	345.299	619	549	369.974	674	548	376.654	687
Privatne	4.543	4.242.567	934	4.845	5.402.076	1.115	5.005	6.285.016	1.256
UKUPNO	5.101	4.587.866	899	5.394	5.772.050	1.070	5.553	6.661.670	1.200

Na kraju prve polovine 2004. godine na nivou bankarskog sistema na svakog zaposlenog je dolazilo 1,2 miliona KM aktive. Ovaj pokazatelj znatno je bolji kod sektora privatnih banaka, što je i očekivano s obzirom na stagniranje ili smanjenje obima poslovanja državnih banaka.

Analitički pokazatelji za pojedinačne banke kreću se u rasponu od 133 hiljade KM do 2,5 miliona KM aktive po zaposlenom. Kod 11 banaka ovaj pokazatelj je bolji od istog za bankarski sektor. Ostale banke imaju znatno lošiji pokazatelj, jer je čak devet banaka imalo aktivu po zaposlenom manju od 500 hiljada KM što ukazuje na prevelik broj zaposlenih u odnosu na visinu aktive, a u vezi s tim visoki operativni troškovi negativno se odražavaju na profitabilnost ovih banaka.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA BANAKA

Kontrola banaka putem izvještaja obavlja se korištenjem izvještaja propisanih od strane FBA i izvještaja drugih institucija, koji čine bazu podataka utemeljenu na tri izvora:

1. informacije o bilansu stanja za sve banke koji se dostavlja mjesečno, sa dodatnim priložima tromjesečno koji sadrže detaljnije informacije o novčanim sredstvima, kreditima, depozitima i vanbilansnim stavkama, te osnovne statističke podatke,
2. informacije o solventnosti banaka, podaci o kapitalu i adekvatnosti kapitala, klasifikaciji aktive, koncentracijama određenih vrsta rizika, poziciji likvidnosti, izloženosti deviznom riziku, a na osnovi propisanih izvještaja od strane FBA (tromjesečno),
3. informacije o rezultatima poslovanja banaka (bilans uspjeha po shemi FBA) i izvještaje o novčanim tokovima, koji se dostavljaju FBA tromjesečno.

Osim navedenih standardiziranih izvještaja, bazu podataka čine i informacije dobijene na osnovu dodatnih izvještajnih zahtjeva postavljenih od strane FBA, u cilju što kvalitetnijeg praćenja i analize poslovanja banaka u Federaciji, zatim izvještaji o reviziji finansijskih izvještaja banaka urađeni od strane neovisnog revizora, kao i svi ostali podaci relevantni za ocjenu performansi svake pojedinačne banke i bankarskog sistema u cjelini.

U skladu sa odredbama Zakona o početnom bilansu stanja banaka, banke sa većinskim državnim kapitalom obavezne su izvještavati FBA na bazi "punog" bilansa stanja raščlanjenog na: pasivni, neutralni i aktivni podbilans. U cilju dobivanja realnih pokazatelja poslovanja banaka u Federaciji BiH u nastavku će se analiza bankarskog sistema temeljiti na pokazateljima iz aktivnog podbilansa banaka sa većinskim državnim kapitalom⁵.

⁵ Neke od državnih banaka u "punom bilansu" iskazuju pasivne i neutralne stavke, koje će po izvršenju programa privatizacije preuzeti država.

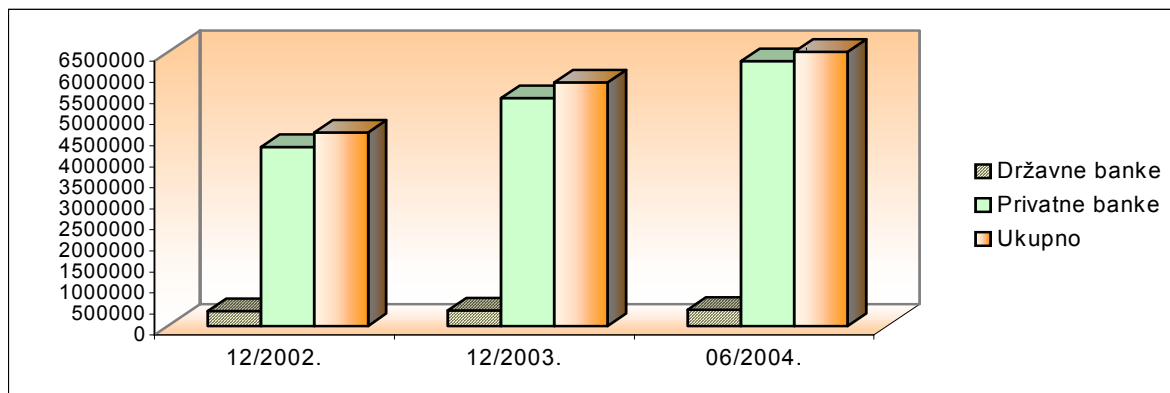
2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma banaka u Federaciji BiH, prema dostavljenim bilansima stanja na dan 30. 06. 2004. godine, iznosila je 6,7 milijarde KM, što je za 15% ili 0,9 milijardi KM više u odnosu na stanje 31. 12. 2003. godine. U istom periodu prethodne godine ostvarena je gotovo ista stopa rasta (16%), dok je u 2003. godini aktiva porasla za 26%. Ostvarene stope pokazuju da se nastavlja umjeren i stabilan trend rasta bankarskog sektora.

Tabela 6 : Bilans stanja

O P I S	IZNOS (u 000 KM)			INDEKS	
	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004.	3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
A K T I V A (I M O V I N A) :					
Novčana sredstva	1.595.154	2.059.285	2.472.736	129	120
Vrijednosni papiri	73.150	25.017	16.282	34	65
Plasmani drugim bankama	19.952	36.369	33.436	182	92
Kredit- neto	2.504.415	3.238.270	3.734.409	129	115
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	295.578	304.680	303.082	103	99
Ostala aktiva	99.617	108.429	101.725	109	94
UKUPNA AKTIVA	4.587.866	5.772.050	6.661.670	126	115
P A S I V A :					
O B A V E Z E					
Depoziti	3.524.555	4.292.709	4.858.768	122	113
Uzete pozajmice od drugih banaka	3.352	3.779	3.770	113	100
Obaveze po uzetim kreditima	313.009	589.012	741.393	188	126
Ostale obaveze	121.154	173.015	232.495	143	134
K A P I T A L					
Kapital	625.796	713.535	825.244	114	116
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)	4.587.866	5.772.050	6.661.670	126	115

Grafikon 3 : Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi

Kao i u prethodnim periodima navedeni rast je ostvaren isključivo kod privatnih banaka, dok je aktiva sektora državnih banaka ostala gotovo nepromijenjena u odnosu na kraj 2003. godine.

U posmatranom periodu kod većine banaka je došlo do rasta aktive, a 13 banaka je imalo stopu rasta veću od 10%. Od šest banaka (dvije privatne i četiri državne banke) koje su imale smanjenje aktive samo kod jedne banke je zabilježena značajnija stopa pada (60%), dok su kod ostalih banaka znatno niže (između 1% i 5%). Međutim, treba istaći da se od ukupnog rasta bilansne sume 69% ili 611 miliona KM odnosi na pet najvećih banaka u sistemu.

Ako se bankarski sistem analizira s aspekta veličine aktive i određenih grupa u okviru toga, promjene u učešću i broju banaka u pojedinim grupama su rezultat rasta aktive banaka u prvoj polovini 2004. godine. To se najviše odrazilo na najveće banke u sistemu (aktiva između 300 i 500 miliona KM, preko 500 miliona KM- II i I grupa). Istovremeno, u grupi banaka sa aktivom manjom od 50 miliona KM nisu zabilježene promjene, osim neznatnog smanjenja njihovog učešća u ukupnoj aktivi bankarskog sektora.

Rast aktive velikih banaka nastavljen je i u prvoj polovini 2004. godine, što je dovelo do prelaska dvije banke iz druge grupe u prvu i povećanja broja banaka sa aktivom većom od 500 miliona KM sa tri na pet banaka. Njihovo učešće u aktivi bankarskog sektora je 30. 06. 2004. godine iznosilo 66,6% što je pokazatelj visoke koncentracije. Jedna banka je prešla iz III grupe u II grupu, zbog čega se neznatno smanjilo učešće banaka iz III grupe. Preostalih jedanaest banaka (aktiva manja od 100 miliona KM) na kraju prve polovine 2004. godine imaju učešće u aktivi bankarskog sistema od svega 7%.

Proces jačanja koncentracije aktive u nekoliko banaka u sistemu biće nastavljen i u narednom periodu kao rezultat pripajanja Universal banke d.d. Sarajevo Zagrebačkoj banci d.d. Mostar⁶, i integracije Central Profit banke d.d. Sarajevo i HVB bank BH d.d. Sarajevo s planiranim završetkom početkom zadnjeg kvartala 2004. godine.

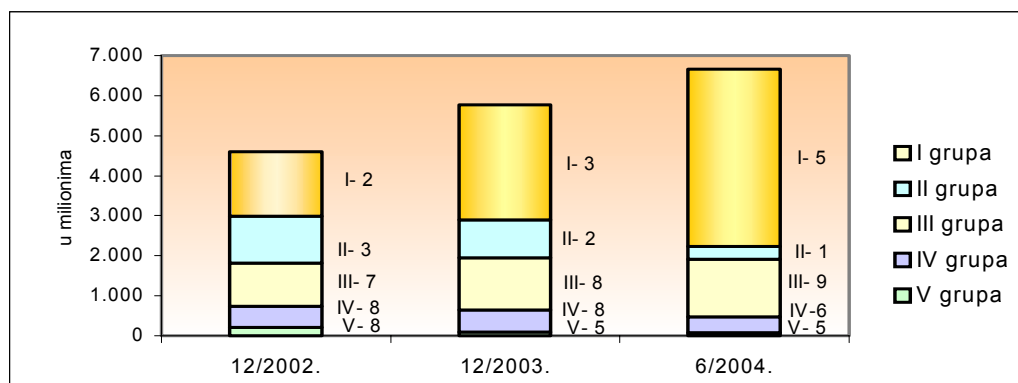
U sljedećoj tabeli daje se pregled iznosa i učešća pojedinih grupa banaka⁷ u ukupnoj aktivi kroz periode (iznosi su u milionima KM) :

Tabela 7: Učešće pojedinih grupa banaka u ukupnoj aktivi kroz periode

IZNOS AKTIVE	31.12.2002.			31.12.2003.			30.06.2004.		
	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka
I- Preko 500	1.606	35,0	2	2.882	49,9	3	4.438	66,6%	5
II- 300 do 500	1.163	25,3	3	945	16,4	2	309	4,6%	1
III- 100 do 300	1.072	23,4	7	1.293	22,4	8	1.443	21,7%	9
IV- 50 do 100	543	11,8	8	554	9,6	8	388	5,8%	6
V- Ispod 50	204	4,5	8	98	1,7	5	83	1,3%	5
UKUPNO	4.588	100,0	28	5.772	100,0	26	6.662	100,0	26

⁶ Proces pripajanja je okončan sa 01.07.2004. godine, a Zagrebačka banka d.d. Mostar je primijenila ime u UniCredit Zagrebačka banka d.d. Mostar.

⁷ Banke su podijeljene u pet grupa zavisno od veličine aktive.

Grafikon 4 : Učešće pojedinih grupa banaka u ukupnoj aktivi kroz periode

Rast bilansne sume je uglavnom rezultat porasta u izvorima depozitnog potencijala (za 13% ili 566 miliona KM), uzetih kredita (za 26% ili 152 miliona KM) i kapitala (za 16% ili 112 miliona KM, i to iz osnova povećanja kapitala kod jedne državne banke za 73 miliona KM i ostvarene tekuće dobiti).

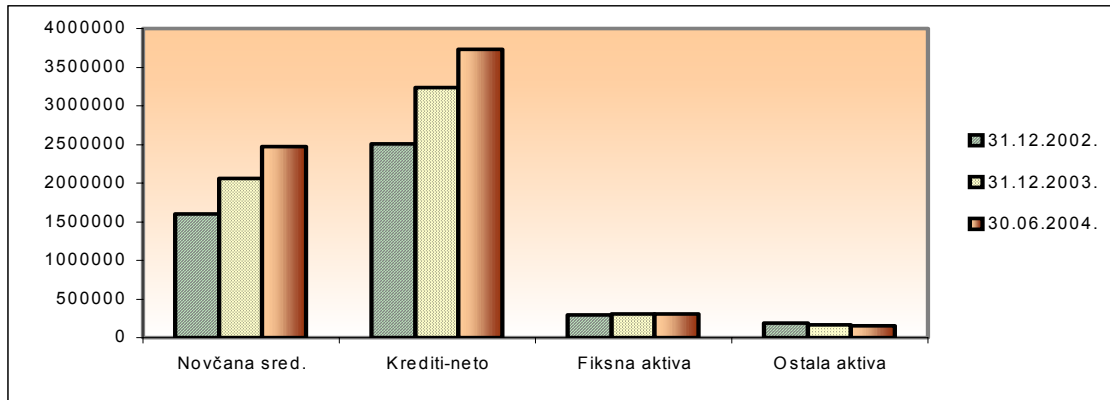
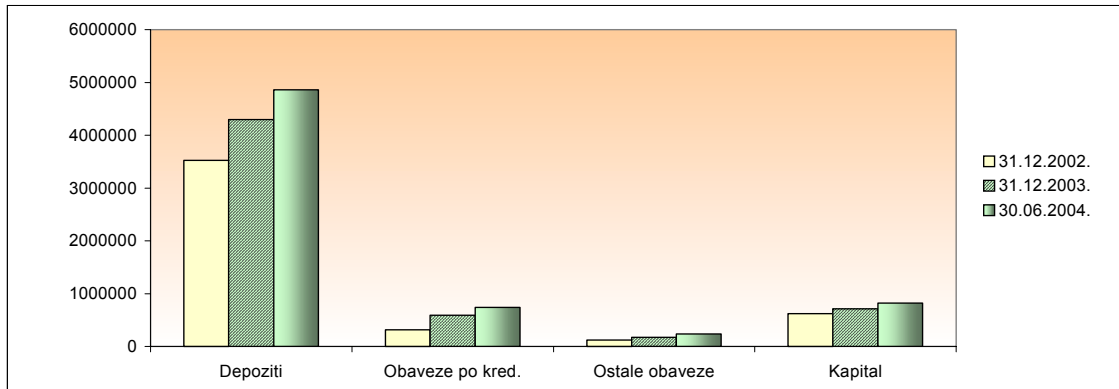
S druge strane, u aktivi (imovini) banaka, najveće stope rasta imala su novčana sredstva (20% ili 414 miliona KM) i krediti⁸ (15% ili 504 miliona KM).

U sljedećoj tabeli i grafikonima data je struktura najznačajnijih pozicija aktive i pasive bilansa banaka kroz periode:

Tabela 8 : Struktura bilansa banaka

O P I S	- u % -		
	UČEŠĆE		
	31.12.2002.	31.12.2003	30.06.2004.
A K T I V A (I M O V I N A) :			
Novčana sredstva	34,8	35,7	37,1
Vrijednosni papiri	1,6	0,4	0,2
Plasmani drugim bankama	0,4	0,6	0,5
Kreditni- neto	54,6	56,1	56,1
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	6,4	5,3	4,6
Ostala aktiva	2,2	1,9	1,5
UKUPNO AKTIVA	100,0	100,0	100,0
P A S I V A :			
O B A V E Z E			
Depoziti	76,8	74,4	72,9
Uzete pozajmice od drugih banaka	0,1	0,1	0,1
Obaveze po uzetim kreditima	6,8	10,2	11,1
Ostale obaveze	2,6	2,9	3,5
K A P I T A L			
Kapital	13,6	12,4	12,4
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)	100,0	100,0	100,0

⁸ Bruto-kreditni (podatak iz bilansa stanja)

Grafikon 5 : *Struktura aktive bilansa banaka***Grafikon 6 :** *Struktura pasive bilansa banaka*

U strukturi pasive bilansa banaka došlo je do neznatnih promjena, odnosno smanjenja učešća depozita (1,5%) i povećanja učešća obaveza po uzetim kreditima (0,9%), a depoziti su i dalje dominantni sa učešćem od 72,9%. Učešće kapitala (12,4%) je isto kao nakraju 2003. godine.

U strukturi aktive nije bilo većih promjena. Najveće učešće u imovini banaka i dalje imaju krediti (56,1%) i novčana sredstva (37,1%).

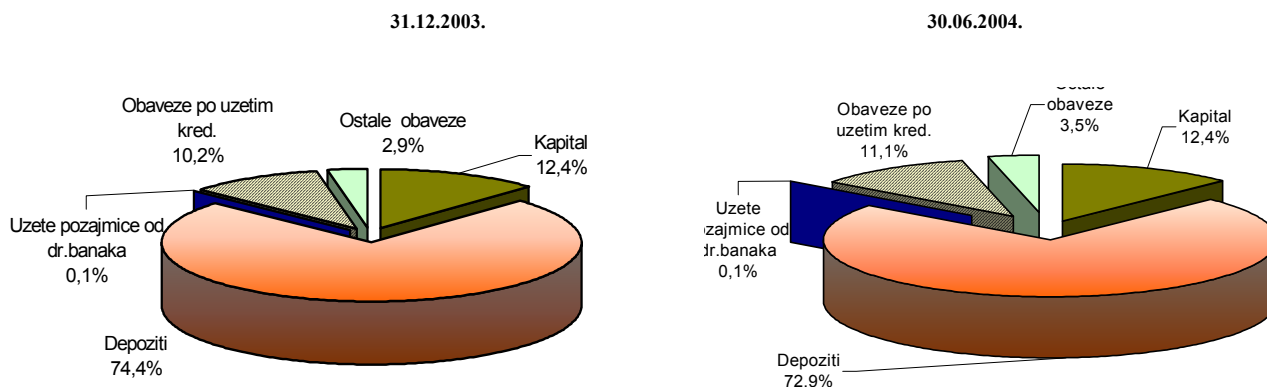
Na kraju prve polovine 2004.godine banke u Federaciji BiH držale su na računima kod depozitnih institucija u inostranstvu 1,2 milijarde KM (najveći dio u EUR) ili 47,5% ukupnih novčanih sredstava, što je za 8% manje nego na kraju 2003. godine. To je rezultiralo povećanjem učešća novčanih sredstava na računima rezervi banaka kod Centralne banke BiH (sa 34,9% na 43,7%), koja su 30. 06. 2004. godine iznosila 1.079 miliona KM, što je povećanje od 50% ili 360 miliona KM u odnosu na kraj 2003. godine. Preostalih 8,7% ili 216 miliona KM novčanih sredstava banke su držale kao gotov novac u trezoru i blagajnama.

Kao posljedica navedenog nastavljen je trend promjene valutne strukture novčanih sredstava u korist domaće valute (KM), odnosno smanjeno je učešće sredstava u stranim valutama sa 61% na 52%, a povećano učešće sredstava u domaćoj valuti sa 39% na 48%. Navedene promjene su najvećim dijelom nastale kao rezultat izmjene regulative vezane za obračun obavezne rezerve koju banke drže na računu kod Centrale banke BiH, te obaveze usklađivanja devizne pozicije banaka sa propisanim ograničenjima što je naloženo bankama od strane FBA.

2. 1. 1. Obaveze

Struktura pasive (obaveze i kapital) u bilansu stanja banaka sa 30. 06. 2004. godine može se sagledati iz sljedećeg grafikona:

Grafikon 7 : Struktura pasive banaka

Struktura pasive je neznatno promjenjena u odnosu na kraj 2003. godine. Depozitni potencijal kao primarni izvor finansiranja i dalje ima najveće učešće od 72,9%, dok je učešće kapitala isto kao na kraju 2003. godine. Učešće obaveza po uzetim kreditima povećano je za 0,9%.

Banke su u 2004. godini nastavile sa praksom zaduživanja u inostranstvu, ali ipak u znatno manjem obimu nego prethodne godine. Na ovaj način banke su primarno poboljšale ročnu strukturu izvora i osigurale dugoročna sredstva za finansiranje svojih klijenata. Analitički podaci po bankama pokazuju da su cca 45% ovih sredstava banke dobile od svojih vlasnika (banaka dioničara), a preostali iznos zaduživanjem na međunarodnom finansijskom tržištu i u vidu kreditnih linija koje finansiraju strane finansijske i domaće institucije. Tri najveća kreditora na koja se odnosi 48% ukupnih kreditnih sredstava su : Raiffeisen Zentralbank Osterreich A.G. (RZB), European Bank for Reconstruction and development (EBRD) i Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

Depoziti su u posmatranom periodu povećani za 13% ili 566 miliona KM, dok su u istom periodu prethodne godine povećani za 8% ili 267 miliona KM. Ovo povećanje se odnosi isključivo na sektor privatnih banaka (stopa rasta 16% ili 642 miliona KM), dok su kod državnih depozita manji za 35% ili 76 miliona KM.

Kod privatnih banaka učešće depozita u pasivi iznosi 75%, a kod državnih 37%.

Prema dostavljenim podacima banaka, od ukupnog iznosa depozita sa 30. 06. 2004. godine samo 5% se odnosi na depozite prikupljene u organizacionim dijelovima banaka iz Federacije BiH u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu.

U prvoj polovini 2004. godine nastavljen je trend poboljšanja ročne strukture depozita. Znatno veća stopa rasta dugoročnih depozita (19,5%) nego kratkoročnih (10,4%) dovela je i do promjene učešća u strukturi i povećanja učešća dugoročnih depozita sa 30,9% na 32,6%, što je još jedan od značajnih pokazatelja nastavka pozitivnih promjena u bankarskom sektoru.

Tabela 9 : Ročna struktura depozita

- u 000 KM-

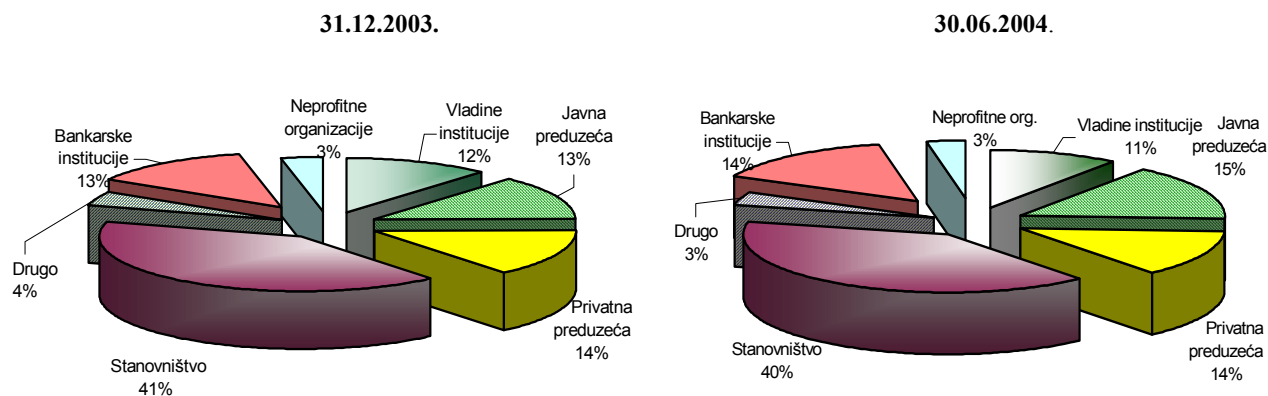
DEPOZITI	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Štednja i dep. po viđenju	2.012.241	57,1	2.215.925	51,6	2.468.412	50,8	110	111
Do 3 mjeseca	317.862	9,0	303.203	7,1	327.950	6,7	95	108
Do 1 godine	349.586	9,9	447.952	10,4	478.898	9,9	128	107
1. Ukupno kratkoročni	2.679.689	76,0	2.967.080	69,1	3.275.260	67,4	110	110
Do 3 godine	416.718	11,8	715.648	16,7	1.007.901	20,7	172	141
Preko 3 godine	428.148	12,2	609.981	14,2	575.607	11,8	143	94
2. Ukupno dugoročni	844.866	24,0	1.325.629	30,9	1.583.508	32,6	157	119
UKUPNO (1 + 2)	3.524.555	100,0	4.292.709	100,0	4.858.768	100,0	122	113

Tabela 10 : Sektorska struktura depozita⁹

- u 000 KM-

SEKTORI	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vladine institucije	440.778	12,5	498.132	11,6	514.023	10,6	113	103
Javna preduzeća	388.271	11,0	567.677	13,2	716.704	14,7	146	126
Privatna preduzeća i druš.	658.076	18,7	607.046	14,1	665.997	13,7	92	110
Neprofitne organizacije	135.849	3,9	147.606	3,5	150.138	3,1	109	102
Bankarske institucije	296.215	8,4	557.166	13,0	702.219	14,4	188	126
Građani	1.480.946	42,0	1.737.238	40,5	1.941.762	40,0	117	112
Ostalo	124.420	3,5	177.844	4,1	167.925	3,5	143	94
UKUPNO	3.524.555	100,0	4.292.709	100,0	4.619.077	100,0	122	113

Grafikon 8 : Sektorska struktura depozita

Analizirajući po sektorima u prvoj polovini 2004. godine najveću stopu rasta imali su depoziti javnih preduzeća (26% ili 149 miliona KM) i bankarskih institucija (26% ili 145 miliona KM), dok su depoziti stanovništva povećani za 12% ili 205 miliona KM i privatnih preduzeća za 10% ili 59 miliona KM.

Kao rezultat navedenog, najznačajnija promjena u sektorskoj strukturi depozita je povećanje učešća javnih preduzeća za 1,5% i bankarskih institucija za 1,4%, i smanjenje učešća vladinih

⁹ Podaci iz popratnog obrasca BS-D koji banke dostavljaju kvartalno uz bilans stanja po shemi FBA.

institucija za 1% i privatnih preduzeća za 0,4%. Iako se učešće depozita sektora stanovništava smanjuje, ipak ovaj sektor i dalje ima najveće učešće u ukupnim depozitima od 40%.

Analitički podaci pokazuju da su i u ovom segmentu prisutne visoke koncentracije, odnosno depozitna sredstva su koncentrirana u pet najvećih banaka, što pokazuju sljedeći podaci : 521 milion KM ili 73% depozita javnih preduzeća, 280 miliona KM ili 54% depozita vladinih institucija, 458 miliona KM ili 69% depozita privatnih preduzeća, 620 miliona KM ili 88% depozita bankarskih institucija i 1.489 miliona KM ili 77% depozita stanovništva.

Od ukupnog iznosa depozita 44% ili 2.128 miliona KM je u domaćoj valuti, a 56% ili 2.731 miliona KM je u stranoj valuti. U odnosu na kraj 2003. godine, posmatrano u relativnom odnosu, povećano je učešće depozita u domaćoj valuti za jedan odsto.

Štedni depoziti i dalje imaju trend rasta i u posmatranom periodu povećani su za 11,4% ili 191 milion KM, dok je u istom periodu 2003. godine ostvarena stopa rasta od 5,2%. Samo kod tri banke zabilježeno je neznatno smanjenje štednih depozita, a preostale banke su imale rast štednih depozita. Kod 11 banaka stopa rasta iznosila je između 10% i 20%, dok je u pet banaka štednja imala porast preko 20%. Od ostvarenog povećanja štednih depozita 75% ili 143 miliona KM se odnosi na pet najvećih banaka u sistemu.

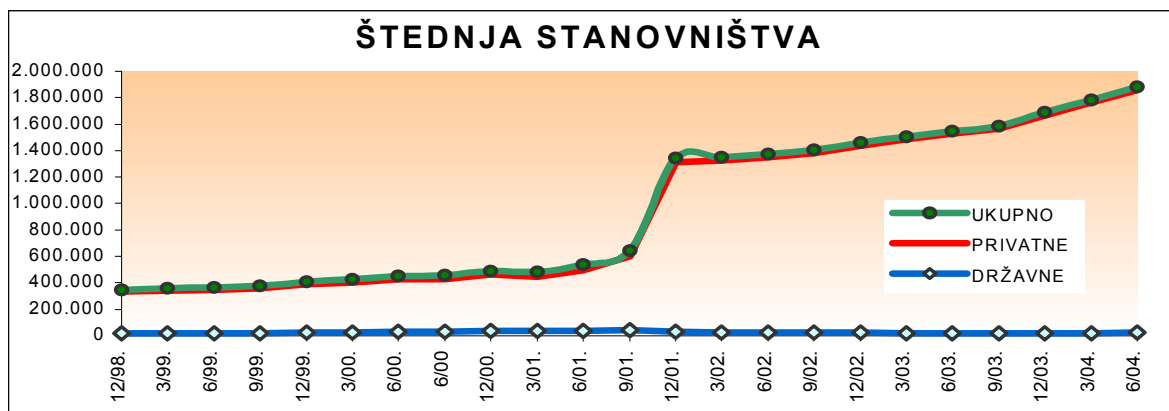
Posmatrano sektorski, gotovo sva štednja nalazi se u privatnim bankama, odnosno svega 1,2% ukupne štednje nalazi se na računima kod pet državnih banaka.

Tabela 11 : Nova štednja stanovništva po periodima

- u 000 KM-

BANKE	I Z N O S (u 000 K M)			INDEX	
	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004.	3/2	4/3
1	3	3	4	5	6
Državne	22.072	20.758	22.040	94	106
Privatne	1.414.814	1.645.991	1.835.336	116	111
UKUPNO	1.436.888	1.666.749	1.857.376	116	111

Grafikon 9 : Nova štednja stanovništva po periodima

Kao i u ostalim segmentima, treba istaći postojanje jake koncentracije štednje u nekoliko banaka, jer se 65,5% ukupne štednje nalazi u tri najveće banke, odnosno 93,4% ukupne štednje je deponovano u deset privatnih banaka.

Od ukupnog iznosa štednje 27% se odnosi na štedne depozite u domaćoj valuti, a 73% u stranoj valuti.

Tabela 12 : Ročna struktura štednih depozita stanovništva po periodima

BANKE	I Z N O S (u 000 KM)						INDEX	
	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		3/2	4/3
1	3	3	3	4	5	6		
Kratkoročni štedni depoziti	1.139.707	79,3%	1.228.261	73,7%	1.276.324	68,7%	108	104
Dugoročni štedni depoziti	297.181	20,7%	438.489	26,3%	581.052	31,3%	147	133
UKUPNO	1.436.888	100,0%	1.666.749	100,0%	1.857.376	100,0%	116	111

Ročna struktura štednih depozita, kao i ukupnih depozita, ima trend poboljšanja i to najviše zbog znatno veće stope rasta dugoročnih od kratkoročnih štednih depozita. Posebno treba istaći stabilnost i visok nivo stope rasta dugoročnih štednih depozita, što je pozitivan pokazatelj za naredni period.

Za rast štednje u bankama u FBiH uz aktivnosti koje provodi FBA, od značaja je i postojanje sistema osiguranja depozita od januara 2001. godine kada je počela s operativnim radom Agencija za osiguranje depozita u FBiH, da bi u augustu 2002. godine donošenjem Zakona o osiguranju depozita u bankama BiH bila osnovana Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine. Ukupno je 17 banaka iz Federacije BiH primljeno u program osiguranja depozita i dobilo certifikat, a analitički podaci o visini depozita po bankama pokazuju da je u ovim bankama deponovano 95% ukupnih depozita, što je za 2% više nego na kraju 2003.godine, a isti podatak za štednju je 97%, koliko je iznosio i na kraju 2003. godine. Proces prijema banaka u Federaciji u program osiguranja je u završnoj fazi, s tim da od preostalih devet banaka sedam državnih ne mogu aplicirati za prijem zbog neispunjavanja kriterijuma (vezanog za vlasničku strukturu) koje je propisala Agencija za osiguranje depozita. Sigurnost depozita je garant i motiv za dalji porast štednje ne samo u ovim već i u ostalim bankama.

2.1.2. Kapital - snaga i adekvatnost

Kapital¹⁰ banaka u FBiH na dan 30. 06. 2004. godine iznosio je 925 miliona KM.

Tabela 13 : Regulatorni kapital

O P I S	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004.	-u 000 KM-	
				INDEXS	
1	2	3	4	5	6
DRŽAVNE BANKE					
1.Osnovni kapital prije umanjjenja		122.937	182.703		
2.Odbitne stavke		17.687	18.169		
a) Osnovni kapital (1-2)	101.783	96%	105.250	97%	164.534
b) Dopunski kapital	3.879	4%	3.061	3%	2.961
c) Kapital (a + b)	105.662	100%	108.311	100%	167.495
PRIVATNE BANKE					
1.Osnovni kapital prije umanjjenja		584.221	650.332		
2.Odbitne stavke		34.311	50.403		
a) Osnovni kapital (1-2)	536.203	85%	549.910	75%	599.929
b) Dopunski kapital	95.910	15%	183.681	25%	157.741
c) Kapital (a + b)	632.113	100%	733.591	100%	757.670
UKUPNO					
1.Osnovni kapital prije umanjjenja		707.158	833.035		
2.Odbitne stavke		51.998	68.572		
a) Osnovni kapital (1-2)	637.986	86%	655.160	78%	764.463
b) Dopunski kapital	99.789	14%	186.742	22%	160.702
c) Kapital (a + b)	737.775	100%	841.902	100%	925.165

¹⁰ Regulatorni kapital definiran čl.8. i 9. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka.

Stupanjem na snagu nove metodologije obračuna kapitala sa 31. 12. 2003. godine¹¹, osnovni i neto kapital iskazani su na realnijoj osnovi, što je posebno značajno s aspekta izračunavanja izloženosti banke rizicima i to primarno koncentracijama kreditnog rizika.

Kapital¹² je u prvoj polovini 2004. godine povećan za 10% ili 83 miliona KM u odnosu na 2003. godinu, što je rezultat povećanja osnovnog kapitala za 109 miliona KM, uz istovremeno smanjenje dopunskog za 26 miliona KM.

Rast osnovnog kapitala je iz osnova povećanja dioničkog kapitala za 105,6 miliona KM (od čega se 32 miliona KM odnosi na novčane uplate-dokapitalizaciju) i rezervi za 10,7 miliona KM (najviše po osnovu rasporeda dobiti za 2003. godinu).

Odbitne stavke (koje su utjecale na smanjenje osnovnog kapitala) u posmatranom periodu su povećane za 16,6 miliona KM (tekući gubitak 6,5 miliona KM i povećanje nematerijalne imovine za 12,7 miliona KM uz istovremeno smanjenje nepokrivenih gubitaka iz ranijih godina za 1,3 miliona KM i otpisa vlastitih dionica u iznosu od 1,3 miliona KM).

Iskazano smanjenje dopunskog kapitala od 26 miliona KM najvećim dijelom rezultat je preusmjeravanja dobiti iz 2003. godine u iznosu od 45 miliona KM u osnovni kapital i smanjenja obaveza trajnog karaktera za 10 miliona KM, te povećanja općih rezervi za kreditne gubitke u iznosu od 10 miliona KM i subordinisanih dugova za 19 miliona KM.

Pomenute promjene utjecale su na strukturu regulatornog kapitala, odnosno povećanje učešća osnovnog kapitala sa 78% (2003. godina) na 83%.

Navedene promjene pozitivno su se odrazile na neto kapital koji je u 2004. godini povećan za 10% ili 83 miliona KM, tako da sa 30. 06. 2004. godine iznosi 924 miliona KM (kod privatnih banaka 757 miliona KM, a kod državnih 167 miliona KM).

Odnos kapitala i aktive, tj. stopa kapitaliziranosti banaka na dan 30. 06. 2004. godine iznosi 13,4%, što je za 0,6% manje nego na kraju 2003. godine, što znači da rast kapitala ne prati rast aktive.

Koeficijent adekvatnosti kapitala, izračunat kao odnos neto kapitala i ponderisane rizične aktive, na nivou bankarskog sektora iznosi 19,1% što je za 0,4% manje nego na kraju 2003. godine. Do blagog pada stope adekvatnosti je došlo iz naprijed navedenog razloga, iako su se dvije najveće banke dokapitalizirale u iznosu od 30 miliona KM, a veći pad stope adekvatnosti je amortiziran i uključivanjem dodatnih 19 miliona KM subordinisanih dugova.

Pad koeficijenta na nivou sistema je zbog izrazitog i kontinuiranog pada adekvatnosti kapitala kod privatnih banaka koji je na dan 30. 06. 2004. godine iznosio 16,6% što je za 1,6% manje nego na kraju 2003. godine.

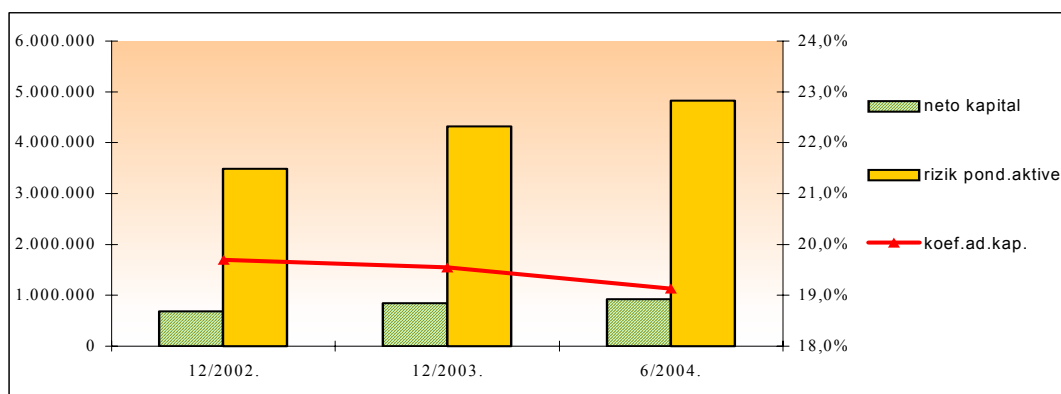
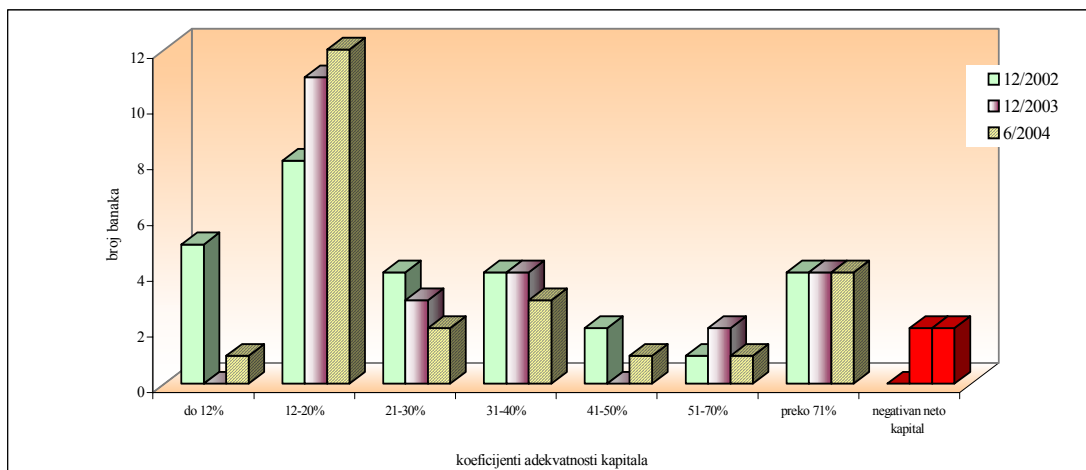
FBA je, vršeći nadzor poslovanja i finansijskog stanja banaka u FBiH, u skladu sa zakonskim ovlastima, a u cilju jačanja sigurnosti i banaka pojedinačno i sistema u cjelini, nalagala bankama poduzimanje odgovarajućih aktivnosti na jačanju kapitalne osnove i obezbjeđenju adekvatnog kapitala.

¹¹ Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka ("Službene novine FBiH", br. 18/03).

¹² Izvor podataka je kvartalni Izvještaj o stanju kapitala banaka (Obrazac 1-Tabela A), propisan Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka.

Tabela 14 : *Neto kapital, rizik ponderisane aktive i stopa adekvatnosti kapitala*

O P I S	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004.	INDEKS	
				3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
NETO KAPITAL	687.576	840.605	923.861	122	110
RIZIK PONDERISANE AKTIVE I KRED. EKVIVALENATA	3.489.810	4.306.774	4.828.351	123	112
STOPA NETO KAPITALA (ADEKVATNOSTI KAPITALA)	19,7%	19,5%	19,1%	99	98

Grafik 10 : *Neto kapital, rizik ponderisane aktive i stopa adekvatnosti kapitala***Grafikon 11 :** *Koeficijenti adekvatnosti kapitala banaka*

Od ukupno 26 banaka u FBiH na dan 30. 06. 2004. godine, 23 banke imale su koeficijent adekvatnosti kapitala veći od zakonom propisanog minimuma od 12% (pet banaka preko 50%), kod jedne banke je ispod zakonom propisanog minimuma, dok dvije banke (pod privremenom upravom) imaju negativan koeficijent adekvatnosti.

U drugoj grupi (stopa između 12% i 20%) nalazi se 12 banaka, dok dvije banke imaju stopu između 21% i 30%. Međutim, četiri od pet najvećih banaka po visini aktive (koje učestvuju sa

55% u ukupnoj aktivi bankarskog sektora) imaju stopu adekvatnosti kapitala neznatno veću od zakonom propisanog minimuma (između 12,3% i 13,6%), a u tri banke su lošije nego na kraju 2003. godine.

Svaki dalji rast rizične aktive nužno će zahtijevati i adekvatan rast kapitala, te u tom smislu banke su dužne donijeti program za upravljanje kapitalom banke i kontinuirano pratiti njegovo provođenje u cilju osiguranja i održavanja kvantitete i kvalitete kapitala najmanje na nivou minimalnih zakonskih standarda.

Dalje jačanje kapitalne osnove biće prioritetan zadatak najvećeg broja banaka u 2004. godini, posebno nakon stupanja na snagu novog obračuna kapitala, a u fokusu su najveće banke u sistemu, što je nužno za jačanje stabilnosti i sigurnosti samih banaka i cjelokupnog bankarskog sistema. FBA će odgovarajućim odlukama obavezati banke da jačaju kapitalnu osnovu koja će garantovati njihovu stabilnost i sigurnost.

2.1.3. Aktiva i kvalitet aktive

Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka (Odluka) utvrđeni su kriteriji za procjenu izloženosti banaka kreditnom riziku ocjenom kvaliteta njihove aktive i adekvatnosti rezervi za kreditne i druge gubitke prema rizičnosti plasmana i sredstava stavki bilansa i vanbilansnih stavki.

Bruto aktiva¹³ bilansa banaka u FBiH na dan 30. 06. 2004. godine iznosila je 6,9 milijardi KM, što je za 15% ili 897 miliona KM više nego na kraju 2003. godine. Vanbilansne rizične stavke iznosile su 888 miliona KM i povećane su za 18% ili 138 miliona KM.

Ukupna aktiva sa vanbilansnim stavkama (aktiva)¹⁴ iznosila je 7,8 milijardi KM i za 15% je veća nego na kraju 2003. godine.

Tabela 15 : Aktiva, vanbilansne stavke i potencijalni kreditni gubici

-u 000 KM-

O P I S	IZNOS (u 000 KM)						INDEX	
	31.12.2002.	Strukt. %	31.12.2003.	Strukt. %	30.06.2004.	Strukt. %	4:2	6:4
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
Kreditni	2.527.745	52,7	3.272.569	54,5	3.771.761	54,7	129	115
Kamate	25.897	0,5	26.395	0,4	27.357	0,4	102	104
Dospjela potraživanja	156.351	3,3	171.821	2,9	178.055	2,6	110	104
Potraživanja po plać. garancijama	7.486	0,1	5.353	0,1	4.477	0,1	72	84
Ostali plasmani	68.945	1,4	50.906	0,9	40.444	0,6	76	79
Ostala aktiva	2.006.672	42,0	2.468.073	41,2	2.870.275	41,6	123	116
UKUPNA AKTIVA	4.793.096	100,0	5.995.117	100,0	6.892.369	100,0	125	115
VANBILANS	693.300		749.382		887.818		108	118
AKTIVA S VANBILANSOM	5.486.396		6.744.499		7.780.187		123	115
Opći kreditni rizik i Potencijalni kreditni gubici	228.522		247.369		251.905		108	102
Već formirane opće i posebne rezerve za kreditne gubitke	224.641		247.411		254.230		110	103

¹³ Izvor podataka : Izvještaj o klasifikaciji aktive bilansa i vanbilansnih stavki banaka.

¹⁴ Aktiva definisana članom 2. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Od ukupne aktive sa vanbilansom na nerizičnu se odnosi 2,8 milijardi KM ili 36%, što je rezultat visokog rasta novčanih sredstava u iznosu od 413 miliona KM ili 20% više nego krajem 2003.godine.

Rast novčanih sredstava (najviše iz osnova rasta depozita koji su u prvoj polovini 2004. godine povećani za 566 miliona KM ili 13%) doveo je do promjene strukture rizične aktive. Učešće novčanih sredstava u ukupnoj aktivni povećano je sa 35,6% na 37,1%, uz neznatno smanjenje učešća kreditnih plasmana sa 59,8% na 59,4%, iako su kreditni plasmani veći za 15% ili 504 miliona KM nego krajem 2003.godine.

Analitički podaci po bankama pokazuju da je kod osam banaka (spadaju u grupu malih i srednjih banaka) došlo do smanjenja kreditnih plasmana, pet banaka je imalo stopu rasta kredita veću od 20%, dok se kod ostalih banaka rast kretao u rasponu od 2,3% do 15,8%. Ukupno povećanje kreditnih plasmana kod tri najveće banke sistema F BiH iznosilo je 266 miliona, ili 53% ukupnog povećanja.

Iz analize sektorske strukture kredita može se zaključiti da su u prvoj polovini 2004. godine krediti dati stanovništvu povećani za 15% ili 254 miliona KM, privatnim preduzećima za 19% ili 267 miliona KM, uz istovremeno smanjenje kreditiranja javnih preduzeća i vladinih institucija.

Do promjena je došlo i u učešću pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita, tako da je učešće kredita datih privatnim preduzećima povećano za 1,4% (sa 41,7% na 43,1%) i građanima za 0,2% (sa 48,6% na 48,8%) i. Učešće sektora javnih preduzeća smanjenjeno je za 1,4% (sa 6,3% na 4,9%), vladinih institucija za 0,1%, dok je kod ostalih sektora učešće ostalo na istom nivou kao 31. 12. 2003. godine.

Promjena učešća pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita dana je u sljedećoj tabeli:

Tabela 16 : *Sektorska struktura kredita*

-u 000 KM-

SEKTORI	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vladine institucije	30.194	1,1	24.526	0,7	22.768	0,6	81	93
Javna preduzeća	247.603	9,2	217.587	6,3	197.421	4,9	88	91
Privatna preduzeća i društ.	1.078.795	40,1	1.439.009	41,7	1.705.995	43,1	133	119
Neprofitne organizacije	2.834	0,1	3.015	0,1	3.872	0,1	106	128
Bankarske institucije	46.439	1,7	33.281	1,0	33.901	1,0	72	102
Građani	1.262.146	46,9	1.676.325	48,6	1.930.399	48,8	133	115
Ostalo	23.571	0,9	55.999	1,6	59.934	1,5	238	107
UKUPNO	2.691.582	100,0	3.449.742	100,0	3.954.293	100,0	128	115

Vezano za ročnost treba istaći da su u prvoj polovini 2004. godine kratkoročni i dugoročni krediti imali istu stopu rasta od 15%, s tim da dugoročni krediti imaju visoko učešće od 73% u ukupnim kreditima, što pokazuje i sektorska analiza jer je učešće dugoročnih kredita u ukupnim kreditima datih stanovništvu 91%, a privatnim preduzećima 56%.

Tabela 17 : Ročna struktura kredita

-u 000 KM-

KREDITI	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		INDEX	
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dospjela potraživanja i plaćene vanbil.obaveze	163.837	6,1	177.174	5,1	182.533	4,6	109	103
Kratkoročni krediti	620.572	23,0	776.014	22,5	894.274	22,6	125	115
Dugoročni krediti	1.907.173	70,9	2.496.554	72,4	2.877.486	72,8	131	115
UKUPNO KREDITI	2.691.582	100,0	3.449.742	100,0	3.954.293	100,0	128	115

S druge strane, poboljšanjem ročne strukture izvora, banke su u proteklom periodu znatno smanjile ročnu neusklađenost finansijske aktive i obaveza, odnosno debalans u ročnim profilima stavki aktive i obaveza, što je prije svega rezultat aktivnosti i mjere koje su banke po nalogu FBA poduzele u drugoj polovini 2003. godine i u prvoj polovini 2004.godini. Ipak, kod nekoliko banaka još uvijek je prisutna ročna neusklađenost preostalih dospjeća finansijske aktive i obaveza, i to u periodu do 30 dana, što će iste po nalogu FBA morati otkloniti do kraja sedmog mjeseca 2004. godine.

Budući da su plasmani, odnosno krediti najrizičniji dio aktive banaka, njihov kvalitet predstavlja jednu od najznačajnijih determinanti stabilnosti i uspješnosti poslovanja. Ocjena kvaliteta aktive je ustvari ocjena kreditnog rizika plasmana banke, odnosno identificiranje potencijalnih kreditnih gubitaka koji se priznaju kao troškovi rezervi za kreditne gubitke.

Kvalitet aktive i vanbilansnih rizičnih stavki, opći kreditni rizik, potencijalni kreditni gubici po kategorijama klasifikacije¹⁵ i vanbilansne stavke dati su u sljedećoj tabeli:

Tabela 18 : Klasifikacija aktive, opći kreditni rizik (OKR), potencijalni kreditni gubici(PKG) i vanbilansne stavke (otpisana aktiva i suspendirana kamata)

Kategorija klasifikacije	IZNOS (u 000 KM) I UČEŠĆE (u %)									INDEKS	
	31.12.2002.			31.12.2003.			30.06.2004.			5/2	8/5
	Klasif. aktive	Učešće %	OKR PKG	Klasif. aktive	Učešće %	OKR PKG	Klasif. aktive	Učešće %	OKR PKG		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	4.713.349	85,9	60.161	5.881.803	87,2	70.974	6.831.359	87,8	81.324	125	116
B	482.988	8,8	42.037	563.498	8,4	46.657	651.204	8,4	50.322	117	116
C	148.267	2,7	40.676	152.581	2,3	44.593	162.532	2,1	43.113	103	107
D	134.419	2,5	78.275	139.311	2,0	77.839	133.390	1,7	75.444	104	96
E	7.373	0,1	7.373	7.306	0,1	7.306	1.702	0,0	1.702	99	23
UKUPNO	5.486.396	100,0	228.522	6.744.499	100,0	247.369	7.780.187	100,0	251.905	123	115
VANBILANSNA EVIDENCIJA											
E	298.356	75,1		341.166	79,8		334.882	83,5		114	98
Susp. kamata	99.063	24,9		86.205	20,2		66.085	16,5		87	77
UKUPNO	397.419	100,0		427.371	100,0		400.967	100,0		108	94

Ako se analizira kvalitet aktive zajedno sa vanbilansom uočava se smanjenje (0,6%) učešća klasifikovane aktive (B-E), iako se ista povećala u posmatranom periodu za 86 miliona KM ili 10%. Najveće povećanje od 88 miliona KM ili 16% je imala aktiva klasifikovana u B

¹⁵ U skladu sa članom 22. Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banke su dužne da formiraju i kontinuirano održavaju rezerve za OKR i PKG u sljedećim procentima po kategorijama : A 2%, B 5% do 15%, C 16% do 40%, D 41% do 60% i E 100%.

kategoriju (uglavnom kreditni plasmani), dok je nekvalitetna aktiva smanjena za 1% ili 1,6 miliona KM što je rezultat najvećim dijelom smanjenja E kategorije. Banke su isknjižile u vanbilansnu evidenciju 29,6 miliona KM i suspendirane kamate u iznosu od 7,3 miliona KM. U istom periodu trajni otpis stavki aktive iznosio je 19,4 miliona KM, a trajni otpis suspendirane kamate 6,3 miliona KM. Banke su naplatile ranije otpisanu aktivu u iznosu od 14,9 miliona KM, a suspendirane kamate u iznosu od 4,9 miliona KM.

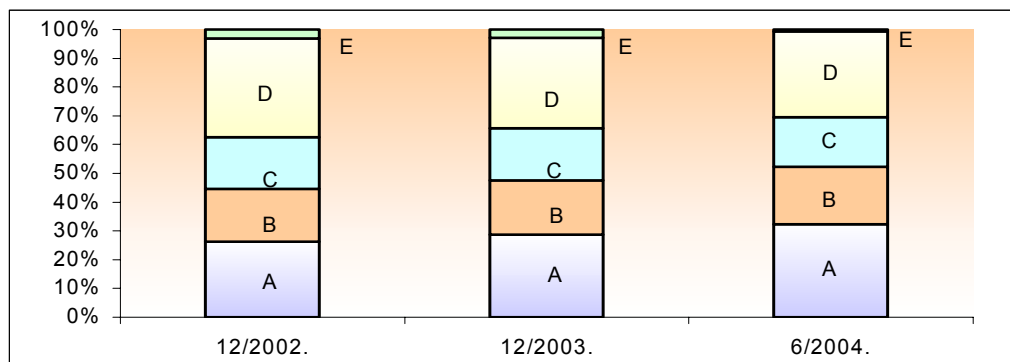
Na kraju prve polovine 2004.godine saldo otpisane aktive iznosi 335 miliona KM što je za 2% ili 6,3 miliona KM manje u odnosu na kraj 2003.godine, dok saldo suspendirane kamate iznosi 66 miliona KM što je za 23% ili 20 miliona KM manje nego krajem 2003. godine.

Nivo općeg kreditnog rizika i procjenjenih gubitaka po kategorijama klasifikacije, utvrđenih u skladu sa kriterijima i metodologiji propisanoj u odlukama FBA, njihov trend i struktura na nivou bankarskog sektora dati su u sljedećoj tabeli i grafikonu:

Tabela 19 : *Struktura i trend općeg kreditnog rizika i potencijalnih kreditnih gubitaka*

Kategorija klasifikacije	IZNOS (u 000 KM) I STRUKTURA (u%)						INDEKS	
	31.12.2002.		31.12.2003.		30.06.2004.		4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	60.161	26,3	70.974	28,7	81.324	32,3	118	115
B	42.037	18,4	46.657	18,9	50.322	20,0	111	108
C	40.676	17,8	44.593	18,0	43.113	17,1	110	97
D	78.275	34,3	77.839	31,5	75.444	30,0	97	97
E	7.373	3,2	7.306	2,9	1.702	0,6	84	23
UKUPNO	228.522	100,0	247.369	100,0	251.905	100,0	107	102

Grafikon 12 : *Struktura i trend općeg kreditnog rizika i potencijalnih kreditnih gubitaka*

Prema izvještajima, banke su formirale rezerve za kreditne gubitke u skladu s propisima i visinom procijenjenog kreditnog rizika.

Analizirajući nivo formiranih rezervi ukupno i po kategorijama klasifikacije, u odnosu na kraj 2003. godine, rezerve za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke veće su za 2% i iznosile su 252 miliona KM, odnosno 3,2 % ukupne aktive sa vanbilansom. U 2004. godini banke su prosječno za B kategoriju imale izdvojene rezerve po stopi od 7,7%, za C kategoriju 26,5%, D kategoriju 56,6% i E 100%, što se može ocijeniti zadovoljavajućim.

Analiza kvaliteta aktive, odnosno kreditnog portfolija pojedinačnih banaka, kao i on site kontrole u samim bankama, ukazuju da je još uvijek ključni rizik kod većine banaka kreditni rizik, odnosno postojanje problematičnih kredita odobrenih pravnim licima (preduzećima).

FBA je bankama koje imaju loš kvalitet aktive naložila korektivne mjere u smislu izrade programa koji moraju sadržavati plan aktivnosti na poboljšanje postojećih praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno kvaliteta aktive, smanjenje postojećih koncentracija, te rješavanje problema nekvalitetne aktive i sprječavanje njenog daljeg pogoršanja. Izvršavanje naloga FBA se kontrinuirano nadzire kroz postkontrolni postupak na osnovu izvještaja i ostale dokumentacije dostavljenih od strane banaka, kao i on site kontrolom u banci u cilju provjere iste.

Transakcije s povezanim licima

U svom poslovanju banke su izložene raznim vrstama rizika, od kojih poseban značaj ima rizik vezan za transakcije s licima povezanim sa bankom.

FBA je, u skladu sa Bazelskim standardima, uspostavila određene opreznosne principe i zahtjeve vezane za transakcije s licima povezanim s bankom¹⁶, što je regulisano Odlukom o minimalnim standardima za poslovanje banaka s licima povezanim s bankom, u kojoj su propisani uslovi i način poslovanja banaka s povezanim licima. Na osnovu te Odluke i Zakona o bankama Nadzorni odbor banke, a na prijedlog direktora, dužan je da donese posebne politike banke za poslovanje s povezanim licima i da prati njihovu primjenu.

Odlukama FBA propisan je i poseban set izvještaja koji obuhvataju transakcije s jednim dijelom povezanih lica, i to kredite i potencijalne i preuzete vanbilansne obaveze (garancije, akreditivi, preuzete kreditne obaveze) kao najčešći i najrizičniji vid transakcija između banaka i povezanih lica. Set propisanih izvještaja uključuje podatke o kreditima datim sljedećim kategorijama povezanih lica:

- dioničarima banke s više od 5% glasačkih prava,
- članovima Nadzornog odbora i višeg rukovodstva banke i
- subsidijarnim licima i drugim preduzećima kapitalno povezanim s bankom.

Tabela 20: *Transakcije s povezanim licima*

-000 KM-

Opis	DATI KREDITI			INDEKS	
	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004.	3/2	4/3
1	2	3	4	5	6
Dioničarima sa više od 5% glasačkih prava, subs.i drugim kapitalno povezanim pred.	59.241	37.050	35.301	63	95
Članovima Nadzornog odbora	315	388	163	123	42
Upravi banke i uposlenim radnicima	2.699 ¹⁷	1.670	2.163	62	130
UKUPNO	62.255	39.108	37.627	63	96
Potencijalne i preuzete vanbil.obaveze	6.684	8.689	3.142	130	36

Iz tih razloga FBA posebnu pažnju (pri on site kontrolama) usmjerava na poslovanje banaka sa povezanim licima. Kontrolori FBA na licu mjesta daju naloge za otklanjanje uočenih propusta u određenim rokovima i pokreću prekršajne postupke, a sastavni dio tih aktivnosti je i praćenje i nadzor provođenja datih naloga.

¹⁶ Član 39.stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama definiše pojam "lica povezana s bankom", gdje više nisu uključeni uposleni radnici.

¹⁷ Bez kredita datih uposlenim radnicima, u skladu s izmjenama Zakona o bankama.

2.2. Profitabilnost

Prema podacima iz bilansa uspjeha, u prvoj polovini 2004. godine banke u Federaciji BiH ostvarile su pozitivan finansijski rezultat-dobit u iznosu od 30 miliona KM što je za 16% više nego u istom periodu 2003. godine kada je dobit iznosila 25,9 miliona KM.

Pozitivan finansijski rezultat od 36,7 miliona KM ostvarilo je 18 banaka (u 2003.godini 17 banaka ostvarilo je dobit u iznosu od 34,5 miliona KM), dok je osam banaka (tri državne i pet privatnih) iskazalo gubitak u poslovanju od 6,7 miliona KM (u 2003.godini sa gubitkom u iznosu od 8,6 miliona KM poslovalo je devet banaka).

Detaljniji podaci dati su u sljedećoj tabeli:

Tabela 21 : *Ostvarena dobit/gubitak*

-000 KM-

Datum/Opis	Na nivou sistema		Privatne banke		Državne banke	
	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
30.06.2004.						
Gubitak	-8.615	9	-6.736	5	-1.879	4
Dobit	34.520	17	32.498	14	2.022	3
Ukupno	25.905	26	25.762	19	3.143	7
30.06.2004.						
Gubitak	-6.701	8	-6.137	5	-573	3
Dobit	36.673	18	33.168	14	3.505	4
Ukupno	29.963	26	27.031	19	2.932	7

Kao u ostalim segmentima, i u ovom su prisutne koncentracije: od ukupno ostvarene dobiti (36,7 miliona KM) 61,3% ili 22,5 miliona KM odnosi se na tri najveće banke, dok je 87,7% ili 5,9 miliona KM od ukupnog gubitka (6,7 miliona KM) ostvareno u četiri privatne banke (u stranom vlasništvu).

U strukturi ukupnog prihoda raste učešće neto kamatnog prihoda na koji se odnosi 53% ukupnog prihoda (u istom periodu 2003. godine 52%), a pada učešće operativnih prihoda na 47% (u istom periodu 2003. godine 48%).

Ipak, neto kamatni prihod sa ostvarenim rastom od 15% u odnosu isti period prethodne godine uz rast prihoda po kamatama od 23%, nije pratio rast kreditnih plasmana (prosječni krediti porasli za 27,3%) i rast kamatonosne aktive (prosječno porasla 32,4%) Najznačajniji razlozi za to su: pad kamatnih stopa i u vezi s tim kamatne marže, visokog učešća dugoročnih kredita u strukturi kreditnog portfolija, ali i povećanje iznosa nekvalitetene (nekamatonosne) aktive (16%) i otpisanih potraživanja uz značajan iznos suspendovane kamate u posmatranom periodu (7,3 miliona KM) i trajni otpis iste po odluci nadležnog organa (6,3 miliona KM).

S druge strane, evidentan je znatno brži rast kamatnih rashoda nego prihoda (45%) uz istovremeno povećanje njihovog učešća u kamatonosnim prihodima i to sa 27,5% na 32,5% , a što je rezultat značajnog rasta kamatonosnih rashoda po uzetim kreditima i pozajmicama (114%) i depozitima (36%), kao posljedica bržeg rasta kamatonosnih izvora za kreditiranje (uzeti krediti i pozajmice povećane za 107,6% i depoziti za 28%) .

Operativni prihodi povećani su za 11% u odnosu na isti period prethodne godine kao rezultat rasta ostalih operativnih prihoda (sadrži i iznos naplaćenih otpisanih potraživanja iz ranijih godina) i naknada po kreditima.

Ukupni nekamatni rashodi su veći za 13% u odnosu na isti period prethodne godine, s tim da je učešće od 88% ostalo nepromijenjeno. Najveći rast od 58% bilježe ostali poslovni i direktni troškovi, dok su troškovi rezervi za kreditne gubitke zadržani na prošlogodišnjem nivou, ali smanjenim učešćem u ukupnom prihodu sa 24,1 na 21,3%.

Struktura ostalih nekamatnih rashoda nije se bitno mijenjala, a u odnosu na prethodnu godinu u prosjeku su porasli za cca 14%.

Trend i struktura ukupnih prihoda i rashoda daje se u sljedećoj tabeli:

Tabela 22 : Struktura ukupnih prihoda

- u 000 KM-

Struktura ukupnih prihoda	30.06.2002.		30.06.2003.		30.06.2004.		INDEKS	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I Prihodi od kamata i slični prihodi								
Kamatonosni rač. depozita kod depoz.inst.	16.080	6,7	13.278	5,1	13.838	4,5	83	104
Kreditni i poslovi lizinga	102.024	42,2	140.522	54,1	172.999	56,2	138	123
Ostali prihodi od kamata	2.375	1,0	2.422	0,9	5.607	1,8	102	232
UKUPNO	120.479	49,9	156.222	60,1	192.444	62,5	130	123
II Operativni prihodi								
Naknade za izvršene usluge	57.347	23,7	59.644	22,9	64.894	21,1	104	109
Prihodi iz posl. sa devizama	22.016	9,1	14.192	5,5	12.031	3,9	64	85
Ostali operativni prihodi	41.751	17,3	29.892	11,5	38.493	12,5	72	129
UKUPNO	121.114	50,1	103.728	39,9	115.418	37,5	86	111
UKUPNI PRIHODI (I + II)	241.593	100,0	259.950	100,0	307.862	100,0	108	118

Grafikon 13 : Struktura ukupnih prihoda

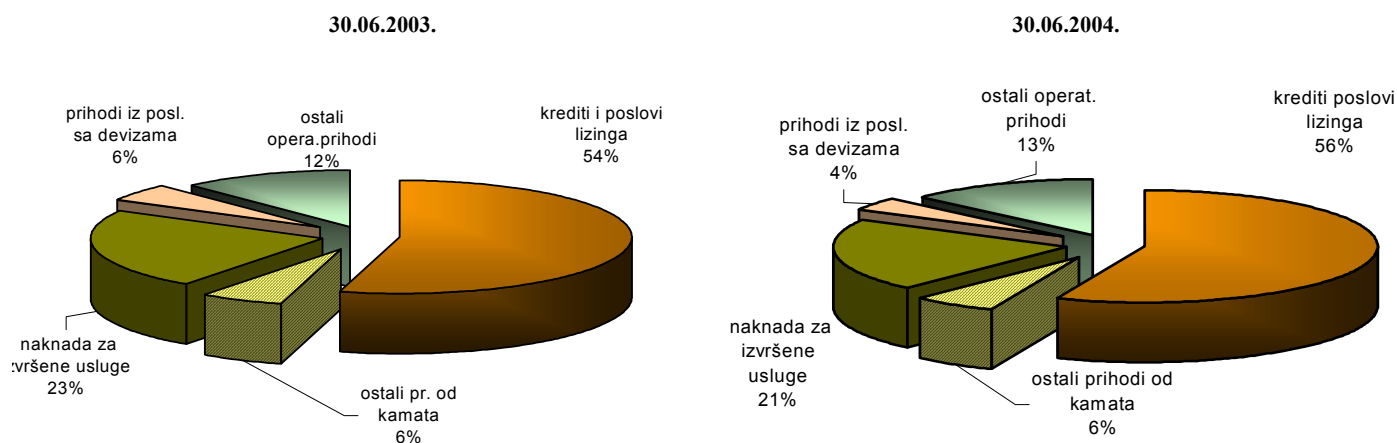
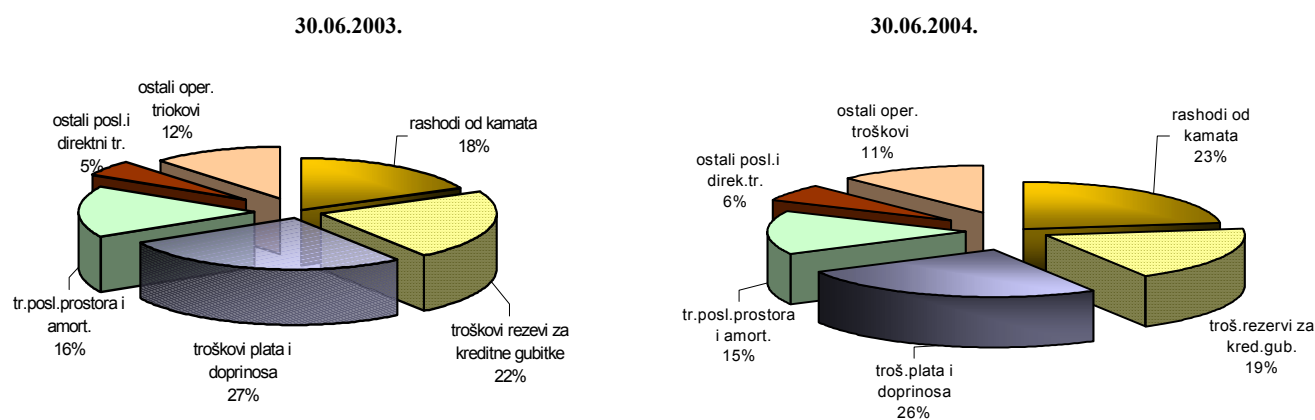

Tabela 23 : *Struktura ukupnih rashoda*

- u 000 KM-

Struktura ukupnih rashoda	30.06.2002.		30.06.2003.		30.06.2004.		INDEKS	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	4/2	6/4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I Rashodi od kamata i slični rashodi								
Depoziti	28.673	12,3	36.648	15,7	49.890	18,0	128	136
Obaveze po uzetim kredit. i ostalim pozajm.	5.997	2,6	4.628	2,0	11.781	4,2	77	255
Ostali rashodi od kamata	1.089	0,5	1.683	0,7	834	0,3	155	50
UKUPNO	35.759	15,4	42.959	18,4	62.505	22,5	120	145
II Ukupni nekamatni rashodi								
Troškovi rezervi za opći kred. rizik potencijalne kreditne gubitke	68.205	29,4	52.349	22,4	52.199	18,8	77	100
Troškovi plata i doprinosa	54.347	23,5	63.559	27,1	72.360	26,0	117	114
Troškovi posl.prostora i amortizacija	30.795	13,3	36.347	15,5	41.358	14,9	118	114
Ostali poslovni i direktni troškovi	13.859	6,0	10.539	4,5	16.675	6,0	76	158
Ostali operativni troškovi	28.818	12,4	28.291	12,1	32.802	11,8	98	116
UKUPNO	196.024	84,6	191.085	81,6	215.394	77,5	97	113
UKUPNI RASHODI (I + II)	231.783	100,0	234.044	100,0	277.899	100,0	101	119

Grafikon 14 : *Struktura ukupnih rashoda*

U sljedećim tabelama dati su najznačajniji koeficijenti za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti banaka:

Tabela 24 : *Koeficijenti profitabilnost, produktivnosti i efikasnosti po periodima*

-u %-

KOEFICIJENTI	31.12.2002.	31.12.2003.	30.06.2004. ¹⁸
Povrat na prosječnu aktivu	0,36	1,09	0,96
Povrat na prosječni ukupni kapital	2,57	8,33	7,36
Povrat na prosječni dionički kapital	3,00	10,08	9,01
Neto prihod od kamata/ prosječna aktiva	4,66	4,60	4,15
Prihod od naknada/ prosječna aktiva	5,77	4,42	3,69
Ukupan prihod/ prosječna aktiva	10,43	9,02	7,84
Poslovni i direktni rashodi ¹⁹ /prosječna aktiva	3,85	2,73	2,20
Operativni rashodi/ prosječna aktiva	6,16	5,16	4,68
Ukupni nekamatni rashodi/ prosječna aktiva	10,00	7,83	6,89

¹⁸Koeficijenti na dan 30.06.2004.godine preračunati su na godišnji nivo.

¹⁹ U rashode su uključeni troškovi rezervi za potencijalne kreditne gubitke.

Tabela 25 : Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti na dan 30. 06. 2004.

-u %-

KOEFIČIJENTI	30. 06. 2004.		
	DRŽAVNE BANKE	PRIVATNE BANKE	PROSJEK UFBiH
Povrat na prosječnu aktivu	1,63	0,92	0,96
Povrat na prosječni ukupni kapital	3,20	8,57	7,36
Povrat na prosječni dionički kapital	4,00	10,43	9,01
Neto prihod od kamata/ prosječna aktiva	3,32	4,20	4,15
Prihod od naknada/ prosječna aktiva	8,70	3,38	3,69
Ukupan prihod/ prosječna aktiva	12,02	7,59	7,84
Poslovni i direktni rashodi/prosječna aktiva	4,85	2,04	2,20
Operativni rashodi/ prosječna aktiva	5,54	4,63	4,68
Ukupni nekamatni rashodi/ prosječna aktiva	10,39	6,67	6,89

Ostvareni finansijski rezultat na nivou bankarskog sektora u prvoj polovini 2004. godine je još jedan od pokazatelja kontinuiranih pozitivnih kretanja u bankarskom sistemu, iako su dva najznačajnija pokazatelja za ocjenu profitabilnosti ROAA (povrat na prosječnu aktivu) i ROAE (povrat na prosječni kapital) nešto lošiji nego prethodne godine zbog znatno bržeg rasta prosječne aktive i ukupnog kapitala od rasta ostvarene dobiti. Istovremeno, profitabilnost mjerena odnosom rashoda prema prosječnoj aktivni pokazuje trend poboljšanja kao rezultat navedenih promjena.

Profitabilnost banaka u narednom periodu i dalje će najviše zavistiti od kvaliteta aktive, odnosno izloženosti banke kreditnom riziku, te efikasnog upravljanja operativnim troškovima. To znači da je ključni faktor efikasnosti i profitabilnosti svake banke kvalitet menadžmenta i poslovna politika koju vodi, jer se time najdirektnije utiče na njene performanse.

Takođe u novim tržišnim uslovima banke će morati usvojiti novi koncept poslovne politike primjerene tržišno orjentiranom bankarstvu čiji je cilj ostvarivanje što većeg profita, obezbjeđujući pri tome stabilnost banke i adekvatno upravljanje i kontrolu svih rizika kojima je banka izložena u poslovanju, a primarno kreditnog rizika. Međutim, uključivanjem u međunarodno finansijsko poslovanje i tržišta banke će u budućnosti biti više izložene tržišnim rizicima: kamatnom, deviznom i cjenovnom, što će zahtijevati i dalje jačanje kapitalne osnove ne samo iz internih izvora kroz povećanje zadržane dobiti iz ostvarenog profita nego i iz eksternih izvora, što je istovremeno i preduslov za dalju ekspanziju i rast banaka.

III. ZAKLJUČAK

Nakon što je konsolidacija i stabilizacija bankarskog sektora Federacije BiH stigla u završnu fazu, predstoje aktivnosti koje treba da odebijede dalji napredak i razvoj sistema. To pretpostavlja neprekidan angažman svih dijelova sistema, zakonodavnih i izvršnih vlasti kako bi se obezbijedilo stvaranje povoljnijeg ukupnog ekonomskog ambijenta što bi stimulatивно djelovalo na banke i, povratno, na privredu.

Za ostvarenje ovakvih ciljeva neophodno je dalje angažovanje institucija i organa u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH na:

- ubrzanju provođenja ekonomskih reformi u realnom sektoru kako bi se dostigao nivo ostvaren u monetarnom i bankarskom sektoru;
- okončanju procesa privatizacije državnih banaka, odnosno definitivnom rješavanju njihovog statusa;

- zaokruživanje i dogradnja regulative za finansijski sektor, koja se odnosi na djelovanje ili status IGA-e, mikrokreditnih organizacija, Investicijske banke Federacije BiH d.d. Sarajevo itd.;
- unapređivanju uslova za djelovanje banaka na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine;
- ubrzavanju uspostavljanja posebnih sudskih odjela za privredu;
- uspostavljanju efikasnijih postupaka izvršenja zaloga;
- donošenju zakona o zaštiti povjerilaca i veće i konkretne odgovornosti dužnika;
- kontinuiranom dograđivanju zakonske regulative za bankarski sektor i finansijski sistem polazeći od Bazelskih principa i Evropskih bankarskih direktiva;
- podržavanju aktivnosti na uspostavljanju agencije za bankarstvo na nivou države, «pod kišobranom» Centralne banke BiH itd.

Agencija za bankarstvo FBiH u narednom periodu će:

- nastaviti kontinuiran nadzor banaka on-site i off-site kontrolama;
- ubrzati okončanje procesa preostalih privremenih i likvidacionih uprava;
- insistirati na kapitalnom jačanju banaka, posebno onih koje bilježe nadprosječan rast aktive;
- u cilju zaštite deponenata, posebno nadzirati banke u kojima je koncentrisan veliki iznos štednje i drugih depozita;
- raditi na dogradnji podzakonske regulative iz domena ovlaštenja FBA; polazeći od Bazelskih principa i uvažavajući Evropske direktive kao dio priprema za priključivanje BiH Evropskoj uniji;
- inicirati dodatnu edukaciju članova nadzornih odbora banaka;
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje sopstvenih kadrova;
- održati kontinuitet kontrole platnog prometa;
- nastaviti sistematsko praćenje aktivnosti banaka na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i unaprijediti saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama;
- operativno osposobiti novi informacioni sistem koji će omogućiti rano upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju banaka;
- unaprijediti saradnju sa Udruženjem banaka;
- uspostavljati i širiti saradnju sa supervizorskim autoritetima u zemljama iz kojih su investitori prisutni u bankarskom sektoru FBiH;
- aktivno participirati u pripremama za uspostavljanje agencije za bankarstvo na nivou države, «pod kišobranom» CBBiH;
- organizovati savjetovanja i pružati stručnu pomoć u primjeni zakonske i podzakonske regulative za bankarstvo itd.

Banke bi, kao najbitniji dio sistema, trebale koncentrisati aktivnosti na:

- daljnje kapitalno jačanje, srazmjerno rastu aktive i rizika;
- poboljšavanje kvaliteta aktive;
- usvajanje i primjenu novih poslovnih politika i procedura primjerenih tržišnoj konkurenciji;
- jačanje internih kontrola i uspostavu internih revizija koje će biti potpuno neovisne u radu;
- brži razvoj kartičarskog poslovanja i elektronskog bankarstva i uvođenju drugih, novih proizvoda i usluga;
- razvijanje procedura za kontrolu i unaprijeđivanje informacionih tehnologija,
- kadrovska jačanje i stručno osposobljavanje;
- zadržavanje kontinuiteta u sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma dosljednom primjenom usvojenih politika i procedura;
- unaprijeđivanje rada Udruženja banaka itd.